

Ga. Sanja Ajanović Hovnik
ministrica
Ministrstvo za javno upravo
Tržaška cesta 21
1000 Ljubljana

gp.mju@gov.si

Ljubljana, 15.7.2022

Spoštovana ministrica,

Pišemo vam v zvezi s problematiko cen IT storitev, tako glede višine cen kot glede revalorizacije v času visoke inflacije in rasti stroškov, ki je zaradi rasti plač v IT sektorju še posebej visoka. Stanje že zavira razvoj in rast IT panoge.

IKT panoga, ki je ključen izvajalec digitalizacije gospodarstva in javnega sektorja, je ključna panoga za dvig produktivnosti organizacij in konkurenčnosti gospodarstva in s tem uspešnega razvoja Slovenija in dviga blaginje njenih prebivalcev.

Na kratko:

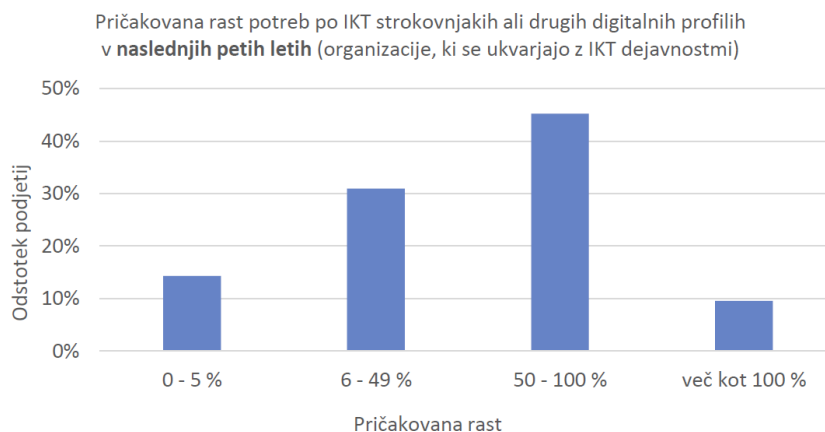
1. V primeru dolgoročnejših pogodb so se izvajalci IT storitev za javno upravo znašli v situaciji, ko težko pokrivajo osnovne stroške svojega poslovanja. Nikakor pa ne morejo slediti pritiskom na povišanje stroškov dela, ki so posledica pomanjkanja kadra in inflacijskih trendov. Zato je nujna možnost selektivne revizije cen po obstoječih pogodbah, ki so praviloma fiksne. ZJN (člen 95,) to po našem mnenju dopušča, dodatno pa utemeljuje »Tolmačenje javnonaročniške zakonodaje« Ministrstva za javno upravo, z dne 25.11.2021. Predlagamo izvajanje tega tolmačenja.
2. Da bi izvajalci tudi v bodoče lahko zagotavljali kvalitetne IT storitve, tako za ožjo državno upravo kot za celotni sektor javne uprave je nujno potrebno:
 - Upoštevati realne stroške pri načrtovanju proračunov in sredstev za posamezne projekte oz. pogodbe, tako pri podaljševanju pogodb kot pri novih naročilih, saj so se le-ti v zadnjem času radikalno spremenili;
 - Izboljšati način naročanja IT storitev, ko najnižja cena, oblikovana zgolj glede na tehnične specifikacije, ne bo edino merilo, ampak bo pomembna tudi ponujena rešitev za razpisane izzive oz. probleme;
3. Da bi se ponudniki IT storitev tudi v bodoče lahko kvalitetno odzivali na potrebe javnih naročnikov, je zagotavljanje novih kompetentnih kadrov ključnega pomena. Če se bo kadrovska situacija še naprej slabšala, bo to še posebej javni sektor postavilo v položaj, ko bo bistveno manj

zanimiv za ponudnike IT rešitev. Zagotavljanje novega kadra in omogočanje konkurenčnega nagrajevanja obstoječih kompetentnih strokovnjakov je **ključno**.

V nadaljevanju smo pripravili podrobnejši opis dejstev in problematike.

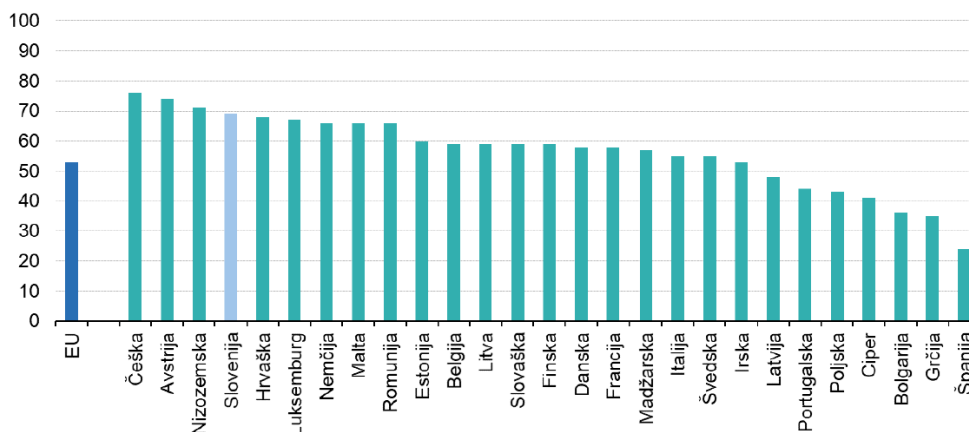
Potrebe po IT strokovnjakih se v zadnjih letih izredno stopnjujejo, in sicer:

- Več kot tretjina podjetij ima težave z digitalno preobrazbo zaradi pomanjkanja ustreznih kadrov ali znanj (SURS)
- Analiza Digitalnega inovacijskega stičišča Slovenije kaže na izjemno povečanje potreb po IKT profilih:

- Problematika pomanjkanja kadrov se kaže v vseh državah EU, zato se povečuje pritisk zaposlovalcev iz drugih držav po kadrih v Sloveniji, tako s strani mednarodnih korporacij prevzetih, kot slovenskih start up podjetij (PLUME, Sportsradar, ORYKS, Crea, Rimac, ICO-ji in blockchain projekti: Bitstamp, Viberate, InsurePal, Iconomi, SportyCo, Cofound.it). Ob povečanem vlaganju v digitalizacijo (npr 20% sredstev RRF na evropskem nivoju) je mednarodni boj za razvojne IT ekipe neizprosni. Slovenija, predvsem pa slovenska javna uprava, ta boj trenutno izgublja. To potrjuje tudi statistika Eurostata, saj je kadrovska problematika v Sloveniji še posebej pereča:

Podjetja, v katerih je bilo težko zapolniti prosta delovna mesta za strokovnjake za IKT, 2020
(% podjetij, ki so zaposlila oz. poskušala zaposliti)

Vir: Eurostat https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/isoc_ske_itrcrn2/default/table?lang=en

- Porast števila zaposlenih IT strokovnjakov (SURS; povprečje zadnjih let) ja cca 2500 letno

- Glede na cilje EU Digitalnega kompasa bomo v bodoče potrebovali med 5.000 in 6.000 novih IT strokovnjakov vsako leto, kar pomeni **pomanjkanje v povprečju 3000 na leto!**
- Ocena ZITa je, da nam že v tem trenutku primanjkuje nekaj tisoč IT strokovnjakov

Poseben problem v IT panogi je davčna politika samostojnih podjetnikov (s.p.) normirancev z izjemno nizko efektivno stopnjo obdavčitve (4%) pri visokih priznanih pavšalnih stroških (80%), preko katerih se zlasti na IT področju srečujemo z nelojalno konkurenco prikritega zaposlovanja IT strokovnjakov. Tako v Slovenji in še zlasti globalno. COVID situacija in princip dela od doma je to samo še pospešila. To je neodgovorno, predvsem pa ni v skladu s slovenskimi zakoni, kar si pa podjetja, ki poslujejo z javno upravo ne moremo in ne smemo privoščiti.

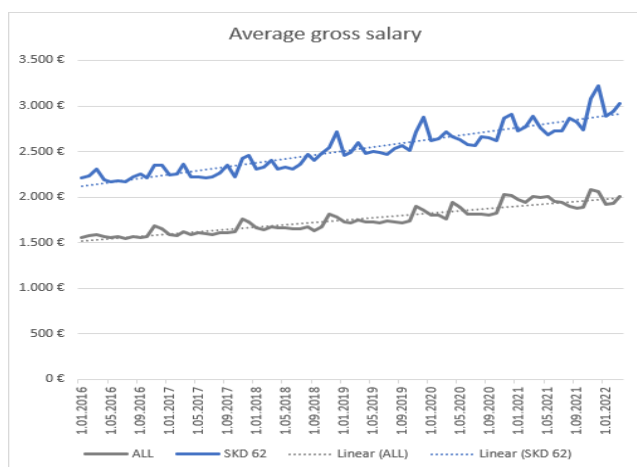
Podrobneje je problematika opisana tudi v članku FINANCE IKT priloga:

<https://ikt.finance.si/8985254/%3E%3ELeto-2022-bo-za-IKT-nadaljevanje-uspesne-zgodbe>

Dodatno k globalni nekonkurenčnosti delodajalcev oz. IT podjetij pri zaposlovanju vrhunskih strokovnjakov prispeva tudi nesorazmerno visoka davčna obremenitev plač in posledično dviguje stroške dela, ki v dejavnosti J62 predstavljajo že več kot 70% celotnih stroškov podjetja (podatek za leto 2021).

Poleg tega, da se je pri javnem naročanju na področju IT-ja uveljavila politika najnižjih cen, so le te praviloma fiksne in se v obdobju 3 do 5 let ne spreminjajo.

Glede na vse zgoraj naštetu in v juniju že preseženo 10%¹ letno inflacijo so postale razmere za podjetja IT panoge, nevzdržne in povzročajo nadpovprečen dvig plač, kot prikazuje sledeč graf (vir SURS, za dejavnost J62):

Cene, ki jih trenutno v povprečju dosegamo na javni upravi so v primerjavi z poslovnim okoljem nesorazmerno nizke (dodana vrednost na zaposlenega v IT panogi znaša skoraj 72.000 EUR, za podjetje, ki pretežno dela za državno/javno upravo pa po naši oceni manj kot 57.000 EUR) in nam v bodoče ne omogočajo normalnega poslovanja, predvsem pa ne zagotavljajo kritične mase vrhunsko usposobljenih strokovnjakov, ki morajo poleg tehničnega znanja imeti tudi bogato vsebinsko poznavanje specifik poslovanja javne uprave. Vzgojiti takega strokovnjaka pa pomeni minimalno 6 mesecev vlaganja.

¹ vir: https://www.umar.gov.si/novice/novice/obvestilo/news/grafi-tedna-od-27-junija-do-1-julija-2022-inflacija-obveznice-vrednost-davcno-potrjenih-racunov/?tx_news_pi1%5Bcontroller%5D=News&tx_news_pi1%5Baction%5D=detail&cHash=d61c201194be148d301da7a9d8b94035

Povprečna cena ure (ERAR), ki jo podjetja dosegamo v javni upravi znaša cca 53 EUR, kar zagotavlja BOD I v višini cca. 2.200 EUR, kar je bistveno premalo za plačilo ustreznih strokovnjakov.

Več kot očitno, da s to ceno urne postavke IT podjetja ne morejo zagotavljati normalnega poslovanja in nivoja kvalitete storitev, ki jih naročniki pričakujejo in država zasluži. Posledično že prihaja do odpovedi pogodb s strani izvajalcev in verjetnost je, da se bo to dogajalo še bolj pogosto. Prav tako je zelo verjetno, da se nove razpise v takih primerih ne bo nobene ponudbe oz. bodo presegala načrtovana sredstva.

Trenutna in napovedana inflacija v kombinaciji s pogodbenim določilom o fiksnih cenah v bodoče resno ogroža izpolnjevanje pogodbenih obveznosti. V teh razmerah IT podjetja enostavno ne bodo sposobna obdržati obstoječih strokovnjakov, zaposlovanje novih in njihovo uvajanje v specifične javne uprave pa že sedaj skoraj ni več mogoče.

Zato predlagamo:

- da Ministrstvo za javno upravo v svojih že sklenjenih pogodbah na IT področju **omogočijo prilagajanje cen** na osnovi novo nastalih razmer in na osnovi tolmačenja, ki ga je izdalo ministrstvo ^[2].
- da Ministrstvo spodbudi ostala ministrstva k prilagajanju cen na svojih pogodbah
- da ministrstva **novi nastale razmere**, opisne zgoraj, **upoštevajo pri načrtovanju sredstev pri novih javnih naročilih, vključno z revalorizacijo glede na uradno objavljeno stopnjo inflacije (SURS)** in v nove pogodbe vključijo ustrezne člene.

Prepričani smo, da je v interesu naročnikov javnega sektorja, izvajalcev IT panoge ter Slovenije kot celote zagotavljanje visokega nivoja kvalitete IT storitev, posledično kvalitetnih in zanesljivih rešitev, ki bodo v zadovoljstvo uporabnikov in državljanov Republike Slovenije. Digitalizacija je ključna za dvig produktivnosti in konkurenčnosti slovenskega gospodarstva, zato potrebujemo močno IT panogo.

Za dodatne razlage smo na voljo, problematiko z veseljem predstavimo tudi na sestanku.

V pričakovanju pozitivnega odziva in vabila na sestanek vas lepo pozdravljamo.

mag. Nenad Šutanovac

direktor

Združenje za informatiko in telekomunikacije, Gospodarska Zbornica Slovenije

Opomba : V dopisu ponekod opisujemo vlogo IKT panoge (panoge Informacijskih in komunikacijskih tehnologij), pri problematiki cen storitev pa se osredotočamo na del te panoge, ki se tiče le IT tehnologij oz. pripadajočih storitev.

[2]

https://www.gov.si/assets/ministrstva/MJU/DJN/Tolmacenje_JN_-_sprememba_pogodbe_P.pdf